

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, 69 100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ
Τηλ: 25310 - 39932

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»
ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΡ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ & ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 15341 ΑΤΤΙΚΗΣ
Τηλ: 210-6503448 - 3458
E-mail: specialedu@iit.demokritos.gr

**Η εξέλιξη από τα Κέντρα Διάγνωσης Αξιολόγησης και Υποστήριξης
(Κ.Δ.Α.Υ.) στα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής
και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.). Διερεύνηση των απόψεων των
Διευθυντών/-ριών των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας
για τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.**

Του

Σωτηριάδη Σωτήριου

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης του Τ.Ε.Φ-Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Επικοινωνιών με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

1^{ος} Επιβλέπων: ΔΡ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΟΥΠΟΣ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ
Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

2^{ος} Επιβλέπων: ΔΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΝΤΑΣ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ
ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

3^η Επιβλέπουσα: ΔΡ. ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ
ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

Κομοτηνή 2025

Περίληψη

Τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης, (ΚΕΔΑΣΥ), αποτελούν το θεσμοθετημένο φορέα του Υπουργείου Παιδείας για την Αξιολόγηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/-ριών ευθύνης τους και την Συμβουλευτική-Υποστήριξη αυτών καθώς και του συνόλου των σχολικών μονάδων της περιφέρειάς στην οποία ανήκουν. Η ιστορική πορεία του συγκεκριμένου φορέα αρχίζει το 2000 όταν στην Ελλάδα για πρώτη φορά θεσμοθετείται η λειτουργία της υπηρεσίας αυτής μέσω του νόμου 2817/2000 με την επωνυμία «Κέντρα Διάγνωσης Αξιολόγησης και Υποστήριξης»(ΚΔΑΥ), με σκοπό την υποστήριξη μαθητών και μαθητριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τόσο της Πρωτοβάθμιας όσο και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Εκείνη την περίοδο ξεκινά η διαμόρφωση των πρώτων πρακτικών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας, με τη σύσταση των τότε ΚΔΑΥ να αποτελεί μια εκ των πολιτικών αυτών.

Από τότε έως σήμερα έχουν προκληθεί συχνές και αρκετές αλλαγές μέσα από την ψήφιση διάφορων νόμων, οι οποίοι ως κύριο χαρακτηριστικό τη διαμόρφωση ενός δίπολου που σχετίζεται με την ειδική ή την ενταξιακή φιλοσοφία στην εκπαίδευση. Μέσα από αυτό διαμορφώνεται μία αρκετά ασταθής υπηρεσιακή ταυτότητα η οποία κυρίως ως βασικές αρμοδιότητες την αξιολόγηση, διάγνωση των μαθητών/-ριών και την έκδοση γνωμάτευσης.

Η παρούσα ποσοτική έρευνα έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των απόψεων των Διευθυντών/-ριών και Προϊσταμένων των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας σχετικά με την εξέλιξη των Κέντρων Διάγνωσης Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) σε Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) καθώς και με το σημερινό πλαίσιο λειτουργίας του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.. Για το σκοπό αυτό μελετήθηκαν οι απόψεις 68 συμμετεχόντων/-ουσών, 43 γυναικών και 25 ανδρών, από 30 έως 61+ ετών από σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων (Α'βάθμια και Β'βάθμια Εκπαίδευση). Το μεθοδολογικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε είναι ητο ερωτηματολόγιο και ο απώτερος στόχος είναι η συμβολή των ευρημάτων στην περαιτέρω βελτίωση αναφορικά με το πλαίσιο λειτουργίας του ΚΕΔΑΣΥ.

Λέξεις κλειδιά: Εκπαίδευση, Σχολικές Μονάδες, ΚΕΔΑΣΥ, Εξέλιξη, Αξιολόγηση, Συμβουλευτική, Υποστήριξη, Μαθητές/-ριες, Εκπαιδευτικοί

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Αβραμίδης, Η., Καλύβα, Ε., (2006). *Μέθοδοι Έρευνας στην Ειδική Αγωγή*. Αθήνα: Παπαζήση.

Αγαλιώτης, Ι., (2015). Σύγχρονες προσεγγίσεις του προσδιορισμού των μαθησιακών αναγκών των ατόμων με αναπηρία. Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης: Επικαιροποίηση γνώσεων αποφοίτων στις σύγχρονες προσεγγίσεις στην προσαρμογή των ατόμων με αναπηρίας στην ανήλικη και ενήλικη ζωή. Θεσσαλονίκη 2015.

Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ (2021). Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ανάκτηση: <http://www.opengov.gr/ypepth/?p=5916>.

Ατταλιώτου, Κ., (2019). *Αδήριτη ανάγκη η παρουσία Παιδοψυχιάτρου στα ΚΕ(ΔΑ)ΣΥ*. Ανάκτηση: <https://www.esos.gr/arthra/73656/adiriti-anagki-i-paroysia-raidopsyhiatro-y-sta-ke-dasy>.

Βωνιάτη, Λ., Αρμωστής, Σ., Γεωργίου, Ρ., Ταφιάδης, Δ., (2021). *Συνεργατική Προσέγγιση στη Διεπιστημονική Ομάδα Επαγγελματιών Υγείας*. Athens Medical Society. Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής 2022, 39(1):129-134.

Γκούφα, Α., Γούναρη, Μ. Ε., Λογαράς, Δ., Μπαρμπαλιά, Ε., Νικολαΐδης, Ε., Παναγός, Α., Παπαχριστόπουλος, Ν., Σκορδίλης, Α., Σούλης, Σ. Γ., Χατζηπέτρου, Α. & Χριστοφή, Μ. (2014). *ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ, ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥ*, Τεύχος 1. Έκδοση: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α), Ιανουάριος 2014.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας* (μτφ.: Σταύρος Κυρανάκης, Ματίνα Μαυράκη, Χρυσούλα Μητσοπούλου, Παναγιώτα Μπιθάρα, Μάνια Φιλοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Δημητρόπουλος, Ε. (2004). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας: προς ένα συστηματικό δυναμικό μοντέλο μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα: Έλλην.

Ε.Σ.Α.μεΑ. |. (2009). *Εθνικό Πρόγραμμα Δημόσιων Πολιτικών για την Αναπηρία*. Ετήσια Έκθεση, Στο πλαίσιο της 3 Δεκέμβρη Εθνικής Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία (Ν.2430/1996 άρθρο 2 παρ.2). Αθήνα, Δεκέμβριος 2009. Διαθέσιμο στο: <https://esamea.gr/component/cck/1917-etisia-ekthesi-tis-e-s-a-mea-gia-tin-3i-dekembri-me-thema-i-protasi-tis-e-s-a-mea-gia-ena-ethniko-programma-dimosion-politikon-gia-tin-anapiria?Itemid=223>.

Ε.Σ.Α.μεΑ. (2019) *Ανθρώπινα Δικαιώματα και Άτομα με Αναπηρία*. Εναλλακτική Έκθεση-Ελλάδα 2019. Από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Προς την Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Διαθέσιμο στο: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwihn5XX-bnmAhUNPewKHtNBBAkQFjAAegQIARAH&url=https%3A%2F%2Fwww.esamea.gr%2Fdownloads%3Ftask%3Ddownload%26collection%3Dpress_filegroup%26xi%3D3%26file%3Dpress_file%26id%3D4340&usq=AOvVaw3ggkdFP9I-5vcprfsV8pL.

Ευσταθίου, Μ., (2011). *Η Κοινωνική και Σχολική Εξέλιξη του Παιδιού στα Δίκτυα Διαγνωστικών και Αξιολογικών Μηχανισμών. Ταξινομήσεις Υπέρ των Ευφυών και Αποκλεισμοί εις Βάρος των Αναπήρων*. Θέματα Ειδικής Αγωγής, 51, σ.σ. 11-25.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., (1998). *Η εκπαιδευτική πολιτική της ένταξης των ανάπηρων παιδιών στη βασική εκπαίδευση (προβληματισμοί – προϋποθέσεις - προοπτικές)*. Στο (επιμ.) Τάφα, Ε., *Συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς* (σ.σ.246-259). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., (2004). *Η Εκπαιδευτική Ένταξη στην Ελλάδα: Μια πορεία είκοσι χρόνων*. Στο (επιμ.) Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Σπανδάγου, Η., *Εκπαίδευση και Τύφλωση. Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές* (σ.σ. 21-30). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Ζώνιου-Σιδέρη., Α. (2011). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευση τους: Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Πεδίο.

Ζώνιου- Σιδέρη, Α. (2011). *Ένταξη: Μια εκπαιδευτική προοπτική για το σημερινό σχολείο*; Αθήνα: Πατάκης.

Καραγιάννη, Π., (2008). *Αναπηρία, Εκπαίδευση και Κοινωνική Δικαιοσύνη*, στο: 5ο Επιστημονικό Συνέδριο Ιστορίας Εκπαίδευσης.

Καραμιχάλη, Σ., (2019). *Επιτροπές Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ): Αναζητώντας την ενταξιακή διάσταση του θεσμού*. ΕΚΠΑ: Διπλωματική εργασία.

Καρδαράκος, Δ., (2006). *Η Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα*. Ανακτήθηκε από:
<http://pedia.gr/edu/sp/spg.html>

Κατσίφα, Π. Ε. (2015). *Η κοινωνική ένταξη, οι κοινωνικές σχέσεις και οι αλληλεπιδράσεις των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολείο της γενικής εκπαίδευσης* (Bachelor's thesis).

Κουτάντος, Δ. (2000). *Παιδαγωγική Θεώρηση*. Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα, 64-70.

Κρασανάκης, Ε. Γ. (1989). *Παιδιά με νοητική ανεπάρκεια*. Αθήνα: Εκδόσεις «Σμυρνωτάκης»

Μακρή, Π. & Μιχαήλ, Κ. (2007). *Στάσεις και αντιλήψεις των σπουδαστών του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Κρήτης αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία και παράγοντες, που επιδρούν στη διαμόρφωση τους*. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο.

Mason, J., (2003). *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Εκπαιδύοντας παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης: Διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*. Αθήνα: GUTENBERG.

Μουταβελής, Α., Τζιβίνικου, Σ., (2019). *Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης*. Συνοπτικός Οδηγός. Έκδοση: Readnet Publications.

Νόμος 1143/1981. *Περί ειδικής αγωγής, ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, απασχολήσεως και κοινωνικής μερίμνης των αποκλινόντων εκ του φυσιολογικού ατόμων και άλλων τινών εκπαιδευτικών διατάξεων*.

Νόμος 1566/1985. *Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*.

Νόμος 2817/2000. Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις.

Νόμος 3699/2008: *Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. Φ.Ε.Κ. 199, τεύχος Α', 2 Οκτωβρίου 2008.

Νόμος 4074/2012. *Κύρωση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες*. Φ.Ε.Κ 88, τεύχος Α , ' 11 Απριλίου 2012.

Νόμος 4115/2013. *Θέματα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» με τις οποίες ιδρύθηκαν οι ΕΔΕΑΥ ως πρωτοβάθμιο όργανο για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών σε κάθε σχολική μονάδα γενικής εκπαίδευσης*. ΦΕΚ 24/τ.Α' 30-1-2013.

Νόμος 4488/2017. *Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις*. ΦΕΚ 137, τεύχος Α', 13 Σεπτεμβρίου 2017.

Νόμος 4547/2018. *Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*.

Νόμος 4823/2021. *Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις*.

Oliver, M., (2009). *Αναπηρία και πολιτική*. (επιμ. Καραγιάννη, Γ.). Επίκεντρο.

Παρασκευόπουλος, Ι. (1980). *Νοητική Καθυστέρηση*. 1979, Διεθνές έτος παιδιού. Αθήνα

Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες* (1η έκδ.). Αθήνα: Ιδιωτική, 76-726.

Σούλης, Σ. Γ. (2008). *Ένα σχολείο για όλους. Από την έρευνα στη πράξη. Παιδαγωγική της ένταξης*. Αθήνα: Gutenberg.

Σούλης, Σ.Γ. (2013). *Συνδικαλιστική εκπαίδευση στελεχών αναπηρικού κινήματος/3: Εκπαίδευση και Αναπηρία*. Αθήνα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

Σταθόπουλος, Π. (1999). *Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση*. Αθήνα: Έλλην.

Σταμάτης, Ζ. (1987). *Οχυρωμένη σιωπή*. Αθήνα: Εκδόσεις "Γλάρος"

Τοζακίδης, Α., (2015). *Ο νέος υποστηρικτικός θεσμός των ΣΔΕΥ-ΕΔΕΑΥ την διετία 2013-15 στην ΑΜΘ & Σερρών*.

Τσιπλητάρης, Α. Φ., και Μπάμπαλης, Θ. Κ., (2011). *Δέκα παραδείγματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας: από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Διάδραση.

UNESCO, (1994). *Διακήρυξη της Σαλαμάνκα και πλαίσιο δράσης για την Ειδική Αγωγή. Παγκόσμια διάσκεψη για την Ειδική Αγωγή*. Έκδοση της Ελληνικής Επιτροπής για την UNESCO, Αθήνα.

Verma, G., Mallick, K., (2004). *Εκπαιδευτική Έρευνα. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές* (μτφρ. Γρίβα, Ε.,). Αθήνα: Τυπωθήτω.

ΦΕΚ 1503/8.11.2001. *Κανονισμός λειτουργίας των Κέντρων Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και καθορισμός των καθηκόντων και υποχρεώσεων του προσωπικού αυτού*.

Φίλιας Β. (2001). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

American Psychiatry Association. (1994). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (4th edition).USA: Washington, DC: Author.

American Psychiatry Association. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (5th edition). DSM- V. USA: Washington, DC: American Psychiatric Association.

Anastasiou, D., Polychronopoulou, S., (2009). *Identification and overidentification of specific learning disabilities (dyslexia) in Greece*. Learning Disability Quarterly, 32, 55-69.

Artiles, A., Kozleski, E.B., & Gonzalez, T. (2011). Beyond the allure of inclusive education in the United States: Facing difficult questions, tracing enduring challenges. *Revista Teias*, 12(24), 285-308.

Berninger, V. W., (2001). Understanding the 'lexia' in dyslexia: A multidisciplinary team approach to learning disabilities. *Annals of Dyslexia*, 51(1), 21-48.

Blair, J., Czaja, R. F. and Blair, E. (2013). *Designing Surveys: A Guide to Decisions and Procedures*. 3rd Edition. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Creswell, J. W. (2015). Revisiting mixed methods and advancing scientific practices. In S. N. Hesse-Biber & R. B. Johnson (eds.). *The Oxford Handbook of Multimethod and Mixed Methods Research Inquiry* (pp. 57-71). Oxford University Press.

Crow, L. (1992). *Renewing the social model of disability*. University of Leeds.

DCSF. Department for Children, Schools and Families, (2008). *The Assessment for Learning Strategy*. Nottingham, UK: DCSF.

Hodge, N., (2005). *Reflections of diagnosing autism spectrum disorders*, *Disability & Society*, 20(3), 345-349.

Fasting, R. B., & Breilid, N. (2023). *Cross-professional collaboration to improve inclusive education*. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-16

Florian, L. (2008). Special or inclusive education: future trends. *British Journal of Special Education*, 35(4), 202-208.

Florian, L., Black-Hawkins, K., & Rouse, M. (2016). *Achievement and inclusion in schools*. Routledge.

Gagnon, J. C., Kern, L., & Mathur, S. R. (2022). *The Council for Exceptional Children, Division of Emotional and Behavioral Health's position statement on solitary confinement*. *Behavioral Disorders*, 47(4), 282-291.

Huba, M. E., Freed, J. E., (2000). Learner centered assessment on college campuses: Shifting the focus from teaching to learning. *Community College Journal of Research and Practice*, 24(9), 759-766.

Humphrey, R. (1994). Thoughts on disability arts. *Disability Arts*.

Jordaan, J. P., Myers, R. A., Layton, W. C., & Morgan, H. H. (1968). *The Counseling Psychologist*. Washington DC: American Psychological Association.

Lacey, P., Lomas, J., (1993). Support services and the curriculum: A practical guide to collaboration. London: David Fulton.

Lakhani, J., Benzies, K., Hayden, A.K., (2012). Attributes of interdisciplinary teams: comprehensive review of the literature. *Clinical & Investigative Medicine*, 35(5), pp. 260-265.

Lindsay, G., (2002). Inclusive education: a critical perspective, *British Journal of Special Education*, Vol. 30, No 1, (pp 3-12), 2003.

Mastropieri, M. A., & Scruggs, T. E. (2014). Intensive instruction to improve writing for students with emotional and behavioral disorders. *Behavioral Disorders*, 40(1), 78-83.

Maxwell, J.A., (1996). *Qualitative research design: an interactive approach*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.

McCusker, K., and Gunaydin, S. (2015). Research using qualitative, quantitative or mixed methods and choice based on the research. *Perfusion*, 30(7), pp. 537-542.

McKeon, N. (2009). *The United Nations and civil society: Legitimizing global governance—Whose voice?*. Bloomsbury Publishing.

Mirza, A. A. (2008). Students' Perceived Barriers to In-Class Participation in a Distributed and Gender Segregated Educational Environment. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 35(1), 1-17.

McNabb, D. E. (2015). *Research methods for political science: Quantitative and qualitative methods*. England, London: Routledge.

Mertens, D. (2005). *Research and Evaluation in Education and Psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods*, (2nd ed.). Boston: Sage.

Mertens, D. M. (2009). *Transformative research and evaluation*. New York, NY: Guilford Press

Mitchell, P., Wynia, M., Golden, R., McNellis, B., Okun, S., Webb, C.E., Rohrbach, V., Von Kohorn, I., (2012). *Core Principles & Values of Effective Team-Based Health Care*. Discussion Paper. Washington, DC: Institute of Medicine.

Mundial, G. B., & UNICEF. (2016). *Education 2030: Incheon declaration and framework for action: towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all*.

Murawski, W. W., & Spencer, S. (2011). *Collaborate, communicate, and differentiate!: How to increase student learning in today's diverse schools*. Corwin Press.

Norwich, B. (2000). Inclusion education. From Concepts, values and critique to practice, in H-Daniels, *Special Education re-formed. Beyondrhetoric?* London: Falmer Press, 5-30.

Oliver, M., (1996). *Understanding Disability*. Macmillan.

Pindiprolu, S., Peterson, S.M., Rule, S., & Kraft, L. (2003). Using Web-Mediated Experiential Case-Based Instruction to Teach Functional Behavioral Assessment Skills. *Teacher Education and Special Education*, 26(1), 1-17.

Polit, D.F., and Beck, C. T. (2010). Generalization in quantitative and qualitative research: Myths and strategies. *International Journal of Nursing Studies*, 47(11), 1451-1458.

Public Low 94-142, Nov.20 1975. Ανακτήθηκε:
<https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-89/pdf/STATUTE-89-Pg773.pdf>

Retief, M., & Letšosa, R. (2018). Models of disability: A brief overview. *Theological Studies*, 74(1), 1-8.

Rieser, R. (2012). *Implementing inclusive education: a Commonwealth guide to implementing Article 24 of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. Commonwealth Secretariat.

Rogers, C. (1942 α). *Counseling and psychotherapy*. Boston: Houghton Mifflin Co.

Russo, C. J., & Ford, D. Y. (2015). Education for gifted students in the United States: An area in need of improvement. *Educ. LJ*, 188.

Salmi, J., & D'Addio, A. (2021). Policies for achieving inclusion in higher education. *Policy Reviews in Higher Education*, 5(1), 47-72.

Shakespeare, T., & Watson, N. (2002). The social model of disability: an outdated ideology? *Research in Social Science and Disability*, 2, 2-34.

Silverstein, R. (2000). *Emerging disability policy framework: A guidepost for analyzing public policy*. 85(5), 1691-1806.

Smith, A. (2010). The influence of education on conflict and peace building, Background paper prepared for the Education for All Global Monitoring Report 2011 *The Hidden Crisis: Armed conflict and education*, Paris: UNESCO.

Snipstad, Ø. I. M. (2020). Inclusive education: 'making up' the normal and deviant pupil. *Disability & Society*, 35(7), 1124-1144.

Steffler, B. (1969). *Counseling theory*. In *Encyclopedia of Educational Research*, 4th Edition.

Tremblay, P. (2022). Key Universal Conditions for the Successful Implementation of Inclusive Schools. *Cultures of Inclusive Education and Democratic Citizenship: Comparative Perspectives*, 119.

Tschantz, M., & Vail, C. (2000). Effects of Peer Coaching on the Rate of Responsive Teacher Statements During a Child-directed Period in an Inclusive Preschool Setting. *Teacher Education and Special Education*, 23(3).

Tyler, L. (1961) *The Work of the Counselor*. New York: Appleton-Century-Crofts.

UNESCO, (2006). ICTs in education for people with special needs. Moscow: Institute for Information Technologies in Education.

World Health Organization. (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health: ICF*. World Health Organization.